

Na hraně času

-1-

Prásk!

Nečekaný zvuk se rozlehl celým domem. Ingrid zabouchla dveře tak prudce, jak jen uměla, a neuvědomila si, že v tuto ranní hodinu ještě většina obyvatel spí. Opřela se zády o zeď a prudce vydechla. Oči ji pálily, ale slzy nepřicházely. Ne, nebude brečet, a už vůbec ne tady, kde by ji mohl Erik vidět, kdyby náhodou otevřel dveře.

„Tak a dost,“ zašeptala do tiché chodby.

Za těmi dveřmi zůstal člověk, se kterým sdílela čtyři roky života. Člověk, který jí před pár minutami u snídani oznámil, že vztah mezi nimi už nějak nefunguje a že už vlastně někoho má. A jedním dechem dodal, jestli by se Ingrid mohla časem poohlédnout po jiném bydlení, protože bude potřebovat místo.

Místo!

„Potřebuješ místo? Tak já ti to ulehčím. Můžu jít hned.“ Během dalších pár minut naházela své věci do velké cestovní tašky, popadla bundu, kabelku a notebook a vyletěla ze dveří.

Domov, který opouštěla, byl jeden z běžných bytových domů v Rovaniemi – nenápadná čtyřpatrová stavba, světle šedá fasáda a dlouhé balkony, které v zimě obalovala tenká vrstva ledu. Schodiště mělo gumové protiskluzové náslapy, které v mrazech vrzaly pod nohama. Všechno bylo čisté, praktické, s jemnou vůní úklidového prostředku, trochu strohé, přátelské jen tehdy, když se v oknech k večeru rozsvěcovala teplá světla.

Před domem zaváhala. O pár kroků dál stálo její kolo, opřené v řadě dalších. Mohla by ho odemknout a během pár minut dojet na univerzitu, ale dokud neví, kde bude dnes spát, nechce mít další starost. Může si pro ně dojít jindy.

Květnové ráno ji přivítalo světlem, které bylo na sever až překvapivě teplé. Slunce vycházelo brzy a barvilo město dozlatova. Chodník byl ještě mokrý po noční přehánce, mezi borovicemi ležely poslední hromádky špinavě bílého sněhu a vzduch byl ostrý a chladný. V dálce slyšela šum Kemijoki, hlavní řeky Rovaniemi, která se po zimě konečně uvolnila ze sevření ledu. Ingrid přidala do kroku.

Chodby univerzity byly nezvykle prázdné a tiché. Skončil semestr, začínají prázdniny a většina studentů se rozjela do svých domovů. Ingrid pokračovala rázným krokem ke své kanceláři a taška na rameni jí rytmičtým boucháním připomínala, že dnes má s sebou mnohem více věcí, než obvykle.

„Ingrid?“ ozvalo se za ní.

Na druhém konci chodby se objevila Hanna Ruotsalainen, doktorka lingvistiky a její nadřízená. V ruce si nesla kelímek s čajem z automatu.

Přes všechno, co ji dnes potkalo, se Ingrid dokázala usmát. Hanna patřila k těm, které tady měla nejraději. Částečně to bylo dáno i tím, jak působila na své okolí. Vždy byla klidná, přívětivá a trpělivá. Nikdy se neptala víc, než bylo nutné. Byla menší postavy a její trochu prostorově výraznější tvary zakrýval tlustý pletený svetr. K němu nosila tmavé rovné kalhoty a pohodlné boty. Světle hnědé vlasy měla střižené

nakrátko a její šedé oči vyzařovaly laskavost, kterou v sobě měla.

„Ahoj.“

„Snad se nechystáš odjet? Dovolenou máš naplánovanou až od příštího týdne,“ začala Hanna. Ingrid si povzdechla.

Nechtěla nic vysvětlovat, ale zároveň neměla sílu předstírat.

„Rozešli jsme se. Dnes ráno. Nebo mě možná Erik vyhodil, ani nevím.“

Hanna se zarazila: „To je mi líto. Máš kam jít?“

„Já... zatím ne. Ale nějak to vymyslím.“

„Poslouchej, mám volný pokoj. Můžeš být u mě, než si něco najdeš.“

Ingrid se pousmála: „To je od tebe moc milé. Maximálně týden, než budu mít splněné povinnosti tady na fakultě. Pak odjedu. Vyrazím na pár dní k tátovi do Helsinek a pak za mámou do Česka. Srovnám si myšlenky a pak to budu řešit.“

„To není špatný nápad,“ usoudila Hanna, a když odešla do své kanceláře, Ingrid si uvědomila, že poprvé od rána ucítila klid. Ne hluboký, ale postačil k tomu, aby se jí taška s věcmi už nezdála tak těžká jako ráno.

Ingrid odemkla kancelář, mechanicky odložila tašku i notebook a bundu si pověsila na věšák. Na okamžik se zahleděla ven z okna na klidný dvůr fakulty. Byl stejný jako vždycky, zatímco jí se během jednoho rána rozpadl kus života. Povzdechla si, posadila se a otevřela druhý notebook, ten služební. Obrazovka se rozsvítila známou tapetou s mapou Skandinávie, kterou si kdysi nastavila spíš z rozmaru. Teď ji napadlo, že by nejraději z mapy vymazala celé Rovaniemi. Probírala maily jeden po druhém, na některé

odpověděla, jiné označila červeně, většinu reklamy házela bez otevření rovnou do koše. Pokud se rozhodne jet za tátou a pak k mámě do Česka, chtěla by mít vyřízeno co nejvíce.

Někdo zaklepal a Ingrid zvedla hlavu od notebooku.

„Můžu?“ nakoukla Hanna dovnitř s hrnečkem čaje, ze kterého se ještě kouřilo. „Nesu ti čaj, dáš si?“

„Jasně,“ přikývla Ingrid a přisunula jí židli, „ještě jednou díky za ten pokoj.“

Hanna se posadila a přes stůl jí podala hrnek s čajem.

„Vlastně ti jdu něco nabídnout. Včera ráno mi přišel mail z helsinské univerzity. Hledají někoho, kdo se vyzná ve starých jazycích. Na stanici u Kilpisjärvi našli zvláštní zápisky po jednom vědci. Nikdo si s tím neví rady, nebo ... možná by se někdo našel, ale nikomu se nechce táhnout se tak daleko na sever.“

Ingrid přikývla, že chápe.

Hanna pokračovala: „Včera by mě to asi nenapadlo, ale dnes si říkám, že by ti možná prospělo se tam vypravit. Mluvila jsem před chvílí s profesorem Thorsenem. Uhradili by ti cestu a vyplatili slušný honorář. Měla bys nějaké peníze navíc ke svému platu, to se vždycky hodí.“

Ingrid neodpovídala, ale čekala na pokračování.

„Rozumíš nejstarším vrstvám germánských jazyků a jejich vývoji, umíš je číst, porovnávat, datovat, rekonstruovat chybějící části textu, rozumíš matematickým vzorcům ukrytým do textu, dokážeš rozluštit poznámkové systémy někoho jiného – a tohle je přesně to, co tam teď potřebují.“

„Kilpisjärvi?“ zopakovala Ingrid a znovu se odmlčela. Otevřela si mapy v notebooku a chvíli v nich hledala. „Jestli je někde konec světa, tak to bude přesně tam...“, řekla. „Jsou prázdniny. Bylo by to jen na pár dní, maximálně několik týdnů. A mezitím by sis srovnala v hlavě to ostatní,“ dodala Hanna.

„Proč by tam musel někdo jet?“ opáčila Ingrid. „Můžou to ofotit, oskenovat, poslat mailem. Ráda se na to podívám tady.“

„Těm zápiskům vlastně nikdo moc nerozumí. Nepovedlo se je pořádně digitalizovat. Některé stránky jsou poškozené, jiné napsané přes starší vrstvy textu a na fotkách se to slévá dohromady. V Helsinkách z toho vyčetli jen to, že ten vědec, Nygaard měl zvláštní systém značek a že některé z nich odkazují přímo na přístroje na stanici.“

Ingrid zvedla obočí. „Na přístroje?“

„Ano,“ přikývla Hanna. „Bez toho, co je tam venku, zřejmě nedává text úplný smysl. Thorsen říkal, že Nygaard si ke svým poznámkám dělal třeba značky i na stožár u magnetometru. Něco jako... orientační body. Pokud máš rozluštit, co psal, musíš být v prostředí, ke kterému se to vztahuje ... Víš, nechci tě do ničeho nutit, ale když už tě život dnes ráno takhle vstřelil do nových dveří... možná by stálo za to jimi projít.“

-2-

Druhý den ráno se Ingrid už probudila u Hanny v pokojíku. Ráno bylo skoro stejné jako to včerejší, tiché a trochu chladné jako většina rán v Rovaniemi, až na to, že vedle Ingrid dnes neseděl Erik, ale Hanna, která se před chvílí

vrátila s papírovým sáčkem z obchodu. Seděly spolu v kuchyni u malého stolu, Ingrid si schovávala ruce do rukávů svetru a snažila se rozhýbat ospalé myšlenky. V noci nemohla dlouho usnout a teď se pro změnu nějak nemohla probrat.

Hanna vysypala obsah sáčku do košíčku a přistrčila jej před Ingrid: „Byla jsem v obchodě naproti,“ řekla, „mají čerstvé korvapuusti. Jsou ještě teplé. Myslela jsem, že by ti bodly.“ Kuchyní se rozprostřela vůně skořice a másla, a když k nim Hanna přidala ještě dva hrnky slabé filtrované kávy, zdálo se ráno skoro dokonalé.

Po snídani se obě zvedly téměř ve stejnou chvíli. Venku bylo chladno, ale svěží květnové světlo už slibovalo jasný den. Vydaly se pěšky stejně jako předchozí večer, Hannin byt byl jen pár minut od kampusu. Cestu lemovala řada nízkých domků, mezi nimi borovice a břízy, jejichž listy se na severu probouzely pomaleji než jinde. Kráčely mlčky, každá ponořená do vlastních myšlenek, a Ingrid byla vděčná za ticho, které je neoddělovalo, ale naopak spojovalo.

Do své kanceláře si Ingrid donesla z kuchyně horký čaj a celé dopoledne usilovně pracovala. Dokončila odborný článek, zkontrolovala finální verzi a opravila pár pasáží podle věrné kopie staré rukopisné stránky. Poté ještě odepsala na nové maily a rozhodla se udělat si chvíli přestávku.

Otevřela stránky s letenkami a zadala Helsinky. Procházela možností a začínala se těšit na setkání s tátou. Rodiče se rozvedli, když byla ještě malá, táta tehdy zůstal v rodném Finsku a maminka se rozhodla vrátit do Česka, kde měla v Brně rodinu. Ingrid vzala pochopitelně s sebou, ale na

prázdniny si ji vždycky k sobě brával táta. Finsko byl její druhý domov a sem se také vypravila po maturitě, když se rozhodla studovat lingvistiku. Jednou z velkých výhod bylo právě to, že mohla bydlet u táty. Ingrid tátu milovala a byl pro ni od malička nepřekonatelným vzorem. Byl o čtrnáct let starší než maminka, takže když se Ingrid narodila, bylo mu už téměř čtyřicet. Milovali ho i jeho studenti, byl mírný, laskavý a neobyčejně trpělivý, přednášel na univerzitě v Helsinkách historickou lingvistiku a přesně tohle vše dohromady byly důvody, proč se i ona tak zamilovala do stejného oboru.

Než otevřela další stránku s letenkami, na chvíli se zahleděla na fotografii na ploše. Byla tam ona s oběma svými rodiči při velmi vzácném setkání. Loni s ní do Čech přijel nakrátko i táta a Ingrid toho využila, aby rodiče přesvědčila ke společné fotografii. Vzhledem se podobala mámě. Stejná výška kolem sto sedmdesáti centimetrů, stejná hříva hustých hnědých vlasů, které máma měla krátké, ale ty její se vždycky mírně vlnily až k lopatkám, protože si je už jako dítě odmítala dát ostříhat. Měla jemné slovanské rysy po mámě, ale povahu po tátovi, rozvážnou a přemýšlivou. On byl typický Fin, světlolasý a štíhlý, s modrýma očima. Ingrid byla sice pravý opak vzhledem, ale ve všem ostatním byla po něm.

Procházela ceny a časy letů, vybrala spojení a zaplatila letenku. Přeposlala print screen tátovi na mobil a po chvíli se u obrázku objevilo srdíčko. To stačilo, táta bude čekat na letišti jako vždycky. S cestou za maminkou to bude složitější, do Brna přímé spojení není a z Prahy bude muset ještě autobusem. Nechala tuhle starost svému příštímú já a stáhla si informace k letu. Už jen dva dny v práci a u Hanny a pak

nechá všechno na nějakou dobu za sebou a užije si volno. V Čechách bude jistě ještě tepleji, možná už nastupující léto. Kdo by se místo toho trmácel někam na sever. V duchu se tomu zasmála a jen tak ze zvědavosti zadala trasu Rovaniemi → Kilpisjärvi.

Vyhledávač po chvíli zobrazil dlouhý seznam spojů, kombinace autobusů s mnoha přestupy a mnoha hodinami cesty, a pak jedno jednodušší řešení letadlem do Tromsø s přejezdem přes hranice. Žádná z cest nevypadala snadně, ale reálné byly.

-3-

Za pár dní se Ingrid nachystala k odjezdu. Na prahu se ještě naposledy otočila a objala Hannu. „Díky za všechno. Ozvu se ti.“

„Dobře dojeď. A pamatuj, u mě máš dveře otevřené, kdykoli budeš potřebovat.“

Ingrid dorazila do Helsinek pozdě odpoledne. Táta na ni čekal u příletové haly, jakmile ji zahlédl, zvedl ruku a zamával.

„Tati!“ vrhla se mu do náruče.

„Ahoj, Ingi, to jsem rád, že tě zase vidím. Jaký byl let?“

„Šlo to,“ odvětila a chytila se ho za paži.

„Tak pojeď, půjdeme domů,“ usmál se táta zeširoka a vzal do ruky její cestovní kabelu.

Doma u táty ze sebe konečně shodila bundu, boty i napětí posledních dní. Táta jí přinesl hrnek horké kávy a usadil se naproti ní.

„Tak povídej,“ vyzval ji, „co je nového?“